

Pôvod a história vývoja psa

Pes je začlenený do skupiny príbuzných zvierat, v ktorej sú vlky, kojoty, šakaly a divo loviace psy. Pes patrí k najstarším, ale aj najvšestrannejším domácim zvieratám. Ľudia vyšľachtili viac ako 400 rôznych plemien psa. Predtým, ako sa človek stretol so psom a začal ho zdomáčať, prešli predchodcovia psov dlhým vývojovým procesom .

Odkiaľ sa vlastne vzali psy

*Pes patrí do skupiny šeliem, ktoré lovia vo svorkách. Zdomácneného psa nazývame *canis familiaris*. Existujú a skúmajú sa rôzne teórie o vývoji psa. Jedna z týchto teórií považuje za priameho predka psa vlka, líšku a šakala. Existujú aj iné teórie o vývoji psa.*

Miacis

Dávny predok nielen psa, ale aj medveďov, lasíc, hyen a mačiek. Miacis žil v lesoch asi pred 60 miliónov rokov a podobal sa dnešnej lasici.

Mesocyon

Krátke čeluste, dlhé telo chvost a zavalité nohy.

Tormactus

Psovité šelma s dlhými čel'ust'ami a väčším mozgom.

Canis

Chodil po štyroch prstoch a piaty sa zredukoval na pazúr. Mal rozvetvenú labu, ktorá bola ideálna na lovenie.

Canis lupus pallipes

Mal bližšie k psovi než k akémukoľvek poddruhu vlka. Priamym predkom psa bolo zviera podobné dnešnému vlkovi, takže vlk je považovaný za jeho najbližšieho príbuzného.

Etruscan

bol predchodca vlka. Mohol byť priamym predchodcom dnešného vlka a zdomácneného psa.

V rannom oligocéne, pred asi 35 miliónmi rokov, z miacisa vzniklo 40 rôznych dávnych druhov primitívnych psovitéch šeliem, ktoré sa podobali na medvede, iné sa podobali na hyeny a najzaujímavejšia boli psovité šelma podobná mačke. Už vtedy vznikli aj zvieratá podobné dnešnému psovi a tieto jediné boli predurčené na to, aby prežili.

V rannom miocéne, t.j. asi pred 20 miliónmi rokov už existoval pes vzdialene podobný dnešnému. Nazýval sa mesocyon. Z neskoršieho miocénu, pred 10-15 miliónmi rokov, sa našli skameneliny tormactusa.

Prvý skutočný canis sa objavil pred piatimi až siedmimi miliónmi rokov.

Na začiatku štvrtohôr, asi pred jedným miliónom rokov, sa na území Euroázie potuloval predchodca vlka - etruscan.

Pes v dejinách

Starovek

Pes bol v rozličných kultúrach považovaný odlišne. V jednej kultúre ho zabíjali a v druhej kultúre ho uctievali. Bol uctievaný ako nosič ohňa a uctievali ho hlavne africké kmene. Pes vďaka svojej vernosti bol početnými motívami európskych maliarov, v Japonsku sa stal symbolom manželskej vernosti a Antika ho považovala za šťastné znamenie. V niektorých kultúrach ho považovali za strážcu.

Staroveký Egypt

Egypt'ania, Inkovia, Iránci alebo Indovia uctievali psa ako strážcu podsvetia a sprievodcu do kráľovstva smrti. Egypt'ania povyšovali smrť nad všetko ostatné, a preto pre psa to znamenalo veľké ocenenie. Egypt'ania mali boha Anubisa, ktorý mal psiú hlavu a ľudské telo. Egypt'ania si psov natoľko vážili že keď nejaký pes zomrel zabalzamovali ho a pochovali ho na zvláštne pohrebisko. Najstarším zobrazeným psom je pes, ktorého môžeme označiť za predchodcu dnešných chrto. Popri ňom nachádzame zobrazených stavačov, ktoré Egypt'ania používali pri love zajacov a gaziel. Na bojových scénach nachádzame molosoidných psov, ktorý prenikli do Egypta z Mezopotámie. Rozšíril sa v egyptských domácnostiach chov psov podobných dnešnému jazvečíkom. Predchodcu dnešného Basenjiho, ktorý sa využíval pri love, a takisto aj ako spoločník, no niekedy sa používal ako požiarač zosťatkov a výkalov. Tento predchodca Basenjiho bol najrozšírenejším chovaným plemenom v Starovekom Egypte.

Mezopotámia

Patrónkou psou v Mezopotámii bola bohyňa Gula. Z vďačnosti jej ľudia nosili vymodelovaných psov z hlíny. Psy s veľkou hlavou, podobné dnešným mastifom sa v Mezopotámii objavili o niečo neskôr ako chrty. Tieto psy slúžili na lov levov a divých sviň, alebo na bojové atrakcie ako bojové psy. Asi pred 1000 rokov pred Kr. prišlo zmiešaním krvi tibetských dodžích psov do miestnych molosoidných plemien a vznikli málo agresívne psy, ktoré sa používali na vojny.

Staroveké Grécko

V svätyniach boha Asklepia chovali jedince, ktoré pomáhali uzdravovať chorým. Lovec Oriona mal dvoch psov, ktorý sa volali Procyon a Sírius. Boh podsvetia, ktorý sa volal Cerberus mal tri psie hlavy. Pes Maira, ktorá patrila Ikariosovi dovedol jeho dcéru k jeho mŕtvemu telu.

Gréci chovali veľké psy na boj a malé psy pre potešenie. Lovecké psy dovážali z Egypta a Ázie ale nechovali ich cieľavedome. Pastierskych psov Gréci používali predovšetkým na stráženie oviec a z tých psov sa vyvinuli dnešné plemená ako komondor, kuvasz a kangal.

Asklepia

Cerberus

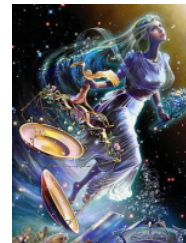
Staroveký Rím

Rímsku Dianu, a boha obchodu Merkúra, sprevádzajú lovecké psy. Ako prvý sa o plemená psov viac zaoberali Rimania. Väčšinou vlastnili väčšie plemená psov, aby im chránili majetky.

Staroveký Rím mal dva druhy zábav - gladiátori a psie zápasy. tieto zápasy mali na vyplňanie voľného času. Rimania nechovali len veľké a bojovné psi, ale aj lovecké a spoločenské plemená.

Merkúr

Diana